

TARTU LINNAVOLIKOGU
KESKKONNAKOMISJON
KOOSOLEKU PROTOKOLL

Tartu, raekoda

11.01.2023 nr 15

Koosolek algas kell 17:00, lõppes kell 19:05

Koosolekut juhatas: Mart Hiob

Protokollis: Marys Piller

Koosolekust võttis osa: Mart Hiob, Loone Ots, Andrus Punt, Alipi Borin, Martin Ottas, Armen Šahbazjan, Marti Viilu, Karl Aaron Adson, Irja Alakivi, Ivar Kuusik, Sigrid Ruul, Mati Malm, Nikolai Männik, Merle Jääger; kirjalikult Laura Danilas

Puudusid: Olev Raju, Tanel Tein

Kutsutud: abilinnapea Raimond Tamm, linnamajanduse osakonna keskkonnateenistuse keskkonnaspetsialist Aija Kosk, Consultare OÜ arengustrateegia elukeskkonna ekspert Kristjan Piirimäe, ruumiloome osakonna linnaplaneerija Indrek Ranniku, volikogu liige Silver Kuusik

Päevakord:

1. Ülevaade Tartu linna territooriumil asuvate veekogude inventuurist ja hoolduse rakenduskavast perioodiks 2023 – 2027
2. Tartumaa arengustrateegia 2040
3. Kohapeal algatatud küsimused

1. Ülevaade Tartu linna territooriumil asuvate veekogude inventuurist ja hoolduse rakenduskavast perioodiks 2023 – 2027

Kuulati linnamajanduse osakonna keskkonnateenistuse keskkonnaspetsialisti Aija Kose ettekannet, komisjoni liikmete küsimusi ja Aija Kose vastuseid neile.

Ülevaade hõlmas veekogude inventuuri ja hoolduse rakenduskava eesmärgi, ülesannet, töö metoodikat ja kokkuvõtet Tartu linna 17 veekogu seisundist ja veekogude hooldamise maksumusest aastas ja 5-aastase perioodi jooksul. Konkreetsemalt tutvustati põhiseisukohti ja soovitatud tegevusi Ilmatsalu jõe, Ilmatsalu paisjärve, Tüki paisjärve, Rahinge paisjärve, Haage paisjärve, Rõhu paisjärve, Raadi järve, Jummissaare järve, Leetsi järve, Märja tiigi, Peetri tiigi, Saare tiigi, Raeremmelga tiigi, Supilinna tiigi, Anne ja Väike-Anne kanali ning Emajõe kohta. Regulaarsed veekogude kulud on üle 36 tuhande euro aastas ja 5-aastasel perioodil kokku 184350 eurot.

Komisjon oli seisukohal, et inventuur ei hõlma kõiki Tartu linna territooriumil olevaid ja linna halduses olevaid veekogusid (nt Tiigi tänava tiiki, EMÜ peahoone juures olevat kraavi ja selle tiike, Jaamamõisa oja, Tamme mõisa tiiki Tamme kooli juures), mis aga vajaksid samuti inventuuri ja hooldust.

Komisjoni liikmete küsimused puudutasid Emajõe seisundit ja Anne kanali võimalikku puhastamist.

Irja Alakivi oli seisukohal, et esitatud töö on veekogude inventuuri osas täiesti ebarahuldav ja seda nii tiikide, jõgede, ojade kui ka kraavide inventuuri osas. Liiga palju on puudu, st esitamata.

Lisada tuleks Tamme kooli tiik (Tammemõisa tiik), mis puudub inventuurist ja hoolduskavast tuleks kindlasti lisada nii inventuuri kui ka hoolduskavasse. Tiigi kaldakindlustuse kivid on osaliselt väljas. Tiik vajab ettevaatlikku muda välja võtmist. Suvel õitses tiigil umbes 100 vesiroosi, kuid hakkab juba kinni kasvama. On oluline joogikoht lindudele. Ka pardid kasutavad veekogu, kuigi nad seal pesitseda ei saa, sest häirimine on suhteliselt suur. Tiheasustusala osas puuduvad tiikidest veel Meltsi, Botaanikaaia tiik, Vanemuise tiik, Tähe tänava tiik, Maarjamõisa tiik, Ropka, Jaamamõisa, Juudi ja Savila tiik. Jõgedest puuduvad Porijõgi, Rahinge oja, Rõhu oja, Sulaoja, Tiksoja oja, Kikkaoja, Kossardi oja. Kraavidest võib esitatud inventuurist puududa isegi kuni 16 kraavi. Enamik neist kuulub linna teedeteenistuse haldusalasse, kuid hooldamiseks puudub selge tegevuskava nii heakorra tagamiseks kui ka vastutuse osas. Ei ole selge kui paljude osas on seatud servituudid.

Irja Alakivi tutvustas komisjoni liikmetele Lenne Rähn-Kuusiku poolt temale esitatud märgukirja koos analüüsi ja ettepanekutega Ihaste linnaosas paiknevate veekogude ja supluskoha kohta.

Irja Alakivi tegi ettepaneku, et kui komisjonile esitatud töösse ei saa enam inventuuri osa lisada, siis linnavalitsuse keskkonnavaldkonna töötajad koostaksid korraliku ja täieliku Tartu linna veekogude inventuuri (sisuline, hästi struktureeritud infomaterjal, mis on abiks ja aluseks kõigile järgnevatele analüüsidele ja kavadele), mis umbes 2 kuu pärast jõuaks läbivaatamisele ja arutamisele keskkonnamisjoni koosolekule.

Raimond Tamm selgitas, et veekogud, mis on plaanis hooldusesse võtta ja mis seda vajaksid, on inventuuris sees.

Komisjon võttis info teadmiseks, kuid palus kaaluda täiendava inventuuri koostamist valitud avalikus kasutuses olevate veekogude kohta.

2. Tartumaa arengustrateegia 2040

Kuulati Raimond Tamme, Indrek Ranniku ja Consultare OÜ arengustrateegia elukeskkonna eksperdi Kristjan Piirimäe ettekannet, komisjoni liikmete küsimusi ja ettekandjate vastuseid neile.

Indrek Ranniku ja Raimond Tamm andsid ülevaate arengustrateegia olemusest ja toimunud tegevustest. Tartumaa arengustrateegia püüab leida maakonnaüleseid ühiseid tegevusi, eesmärgi, visioone. Fookusvaldkondi on neli: heaolu, elukeskkond, ettevõtlus ja liikuvus. Koostamise korraldaja on Tartumaa Omavalitsuste Liit. Osakonnad on esitanud oma ettepanekud ja linnavalitsus on nende kohta seisukoha kujundanud. Enamus ettepanekuid on arengustrateegiasse sisse viidud. Märkusena on üles jäänud Tartu linnalise ala ulatus, mis parandatakse arengustrateegia järgmises versioonis. Arengu- ja planeerimiskomisjon on samuti seda arutanud ning suunanud eelnõu volikokku.

Kristjan Piirimäe tutvustas elukeskkonna töörühma tööd. Fookusvaldkonna eesmärk on puhas, turvaline, inspireeriv elukeskkond Tartumaal ja parimad elutingimused Euroopas. Soovitav seisund on, et Tartumaa on kliimanetraalsuse suunas liikuv nutikas ja kohanev ruum, mis tagab head elutingimused inimesele ja elurikkust väärtustades kogu elusloodusele nii kliima muutumise kui ka ühiskonna arengu kontekstis. Konkreetsemalt tutvustati tegevusi ringmajanduse põhimõtete rakendamisel, kliima- ja energiateadlikkuse edendamisel, kestliku elukeskkonna toimimiseks vajaliku taristu planeerimisel ja arendamisel.

Komisjoni liikmete küsimused puudutasid elektriliinide tormikindluse parandamist, taastuvenergiat, keskkonnahoidlikku kultuurikorraldust, looduskeskonda ja rohetaristuid. Küsimusi tekitas asjaolu, et looduskaitset ei ole arengustrateegias üldse käsitletud, kuigi ka omavalitsustel on lisaks riigile oma roll looduskaitse tagamisel.

Loone Ots esitas oma seisukohad ja ettepanekud:

1) Elukeskkond Tartumaa elukeskkond on puhas, turvaline ja inspireeriv, siinsed elutingimused on parimad Euroopas.

Liigne ambitsioonikus, mis annab kogu tekstile vale eelduse. Pole võimalik täita, puudub ka mõõdik, kuidas hinnata, et „parim Euroopas“. Kontinendil? Koos saartega? Euroopa Liidus? Jne.

2) Lk 7, F2 kliima- ja energia, loodusressursid, keskkonnateadlikkus, looduskaitse, jäätmed, loodusrekreatsioon. S2 Tartumaa elukeskkond on puhas, turvaline ja inspireeriv, siinsed elutingimused on parimad Euroopas.

Kuidas tagame?

3) Lk 9 p 3. Keskkonnahoidliku kultuurikorralduse põhimõtete rakendamine.

Mis on sisu? Me ei saa evitada tegevusi, kui puudub esmane definitsioon, mida me teeme.

4) Lk 11, 2.2. Elukeskkond Soovitud seisund: Tartumaa on kliimanetraalsuse suunas liikuv nutikas ja kohanev ruum, mis tagab head elutingimused inimesele ja elurikkust väärtustades kogu elusloodusele nii kliima muutumise kui ka ühiskonna arengu kontekstis.

Meetmed soovitud seisundi saavutamiseks: M2.1. Ringmajanduse põhimõtete rakendamine M2.2. Eelduste loomine taastuvenergia kasutuselevõtmiseks ja süsiniku sidumiseks maastikesse M2.3. Keskkonnahoidlike kogukondade arendamine ja keskkonnateadlikkuse tõstmine M2.4. Kestliku elukeskkonna toimimiseks vajaliku taristu planeerimine ja rajamine.

Rohealadest jm pole üldse juttu, ainult taristust?

5) LK 20 Rohetaristute arendamine. Puhke- ja virgestusalade loomine. Elukestva loodusõppe ja säästva loodusturismi edendamine

Kas me siis keskendume uute alade loomisele, aga vanu võime rahumeeli hävitada?

6) LK 38 tehiskeskond ei domineeri rohelise elukeskkonna üle, säilinud on ka puutumatu loodusega kaitsealad.

Kus on selline Tartu linnas?

7) LK 41 inimeste huvitatus keskkonna temaatikast on väga kõrge, samal ajal ei olda väga rahul nt keskkonnavalase info jagamisega.

Kuidas tegelikkuses tagame info jõudmise nendeni, kes ei loe internetti, ei käi koosolekutel ja aruteludel jms? Konsulendid? Jaotmaterjalid?

8) LK 64 Parandada 2030. aastaks vee kvaliteeti, vähendades saastamist, tehes lõpu keelatud kohtadesse prügi mahapanekule ja viies miinimumini ohtlike kemikaalide ja materjalide keskkonda heitmine

Kuidas? Kus praegu Tartus on heitmete keskkonda vallandumine? Miks me ei ütle, et lõpetame heitmed, miks ainult minimeerime?

9) LK 69, Meede 2.3. Keskkonnahoidlike kogukondade arendamine ja keskkonnateadlikkuse tõstmine Tegevussuund 2.3.1. Kliima- ja energiateadlikkuse edendamine

Ja see ongi ainus asi, mida säärase kogukonna arendamiseks teha? Ainult kliima- ja keskkonnateadlikkus?

Irja Alakivi oli seisukohal, et arengustrateegia fookusteemas 2 Elukeskkond on väga suured puudujäägid. Meetmes M 2.1. kuni M 2.4. puudub tegevussuundade ja tegevuste kirjelduses täiesti loodushoid ja looduskaitse, ÜRO säästva arengu eesmärgid tuuakse küll välja, aga sisu on jäetud meetmetega täiesti katmata, Euroopa Liidu looduskaitse eesmärgid isegi ei mainita, keskkonnaseadustiku üldosa seadusega sätestatud eesmärgid on jäetud arvesse võtmata ja arengukavasse integreerimata. Keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 1 sätestab, mis peab olema: sh säästva arengu edendamine, et kindlustada tervise- ja heaoluvajadustele vastav keskkond praegusele põlvele ja tulevastele põlvedele, loodusliku mitmekesisuse säilimine ja kaitse, keskkonna hea seisund. Tulenevalt asjaolust, et on väga suured puudujäägid elukeskkonna ja looduskaitse osas, ei soovita Irja Alakivi seda eelnõu volikogule esitada.

Mart Hiob selgitas, et antud asjas on juhtivaks komisjoniks arengu- ja planeerimiskomisjon, kes on eelnõu heaks kiitnud ja volikogule suunanud. Looduskaitse teema puudumine tõstatas ka arengu- ja planeerimiskomisjonis.

Komisjon võttis info teadmiseks.

3. Kohapeal algatatud küsimusi ei olnud.

Mart Hiob
Koosoleku juhataja

Marys Piller
Protokollija